

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH (NR 524)

z dnia 9 września 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 524)

9 września 2015 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej do monitorowania systemu podatkowego o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3697) – kontynuacja,
- przeprowadzenie pierwszego czytania poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych (druk nr 3843).

W posiedzeniu udział wzięli: **Izabela Leszczyna** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Olesia Frączek** wiceprezes Federacji Konsumentów wraz ze współpracownikami, **Robert Łaniewski** prezes Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego wraz ze współpracownikami, **Halina Pupacz** prezes Polskiej Izby Paliw Płynnych wraz ze współpracownikami, **Krystian Ochęcki** vice president public policy MasterCard, **Karol Stec** dyrektor do spraw koordynacji projektów Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, **Jakub Bińkowski** analityk Związku Przedsiębiorców i Pracodawców.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Anna Woźniak**, **Monika Żołnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Białończyk**, **Łukasz Kasiak**, **Hanna Magdałińska**, **Jacek Markiewicz** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł **Krystyna Skowrońska (PO)**:

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje (proszę, żebyśmy procedowali w skupieniu), po pierwsze, rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej do monitorowania systemu podatkowego o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3697) – jest to kontynuacja z dnia wczorajszego. W punkcie drugim mamy pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych (druk sejmowy nr 3843) – będę miała przyjemność uzasadniać projekt jako poseł reprezentujący wnioskodawców.

Czy są uwagi państwa posłów do porządku dziennego?

Nie widzę, wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Przystępujemy do realizacji punktu pierwszego porządku dziennego. Kontynuujemy rozpatrywanie sprawozdania podkomisji o projekcie z druku sejmowego nr 3697. Na wczorajszym posiedzeniu Komisja Finansów Publicznych rozpatrzyła wszystkie artykuły. Pozostało przegłosowanie całości projektu ustawy wraz z przyjętymi poprawkami oraz wybór posła sprawozdawcy.

Chciałabym powiedzieć, że powodem odłożenia tego był brak kworum na końcu posiedzenia. Ci posłowie, którzy pracowali do końca, pewnie mają pretensje do pozostałych, że nie było kworum.

Poddaję zatem pod głosowanie wnioszek o przyjęcie całego projektu ustawy, gdyż poproszono, żebyśmy głosowali.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem projektu ustawy?

Dziękuję.

Kto jest przeciwny?

Dziękuję.

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję, poproszę o wynik.

Sekretarz Komisji Monika Żołnierowicz-Kasprzyk:

16 głosów za, nikt nie był przeciw, 6 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Ze względu na tempo zapomniałam przywitać naszych gości, za co przepraszam.

Witam uczestniczących w naszym posiedzeniu przedstawicieli naczelných organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji. Witam panią Izabelę Leszczyńską, sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów oraz pana Jarosława Nenemana, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, a także osoby im towarzyszące oraz wszystkich innych gości, którzy uczestniczą w dzisiejszym posiedzeniu.

Powracamy do wyników – za przyjęciem projektu głosowało szesnaście osób, nie było głosów przeciwnych i 6 wstrzymujących się.

Komisja przyjęła projekt ustawy.

Komisja musi wybrać posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Czy są propozycje dotyczące kandydata na sprawozdawcę?

Czy pan przewodniczący Konwiński chciałby kogoś zaproponować albo pełnić funkcję posła sprawozdawcy?

Rekomenduję pana przewodniczącego Konwińskiego, żeby sprawozdawał projekt na posiedzeniu plenarnym Sejmu.

Czy są inne propozycje?

Nie widzę.

Czy jest sprzeciw, żeby pan poseł Zbigniew Konwiński był sprawozdawcą projektu na posiedzeniu plenarnym?

Nie widzę, gratuluję.

Dziękuję państwu posłom za wybór.

Przystępujemy do realizacji punktu drugiego porządku dziennego. Marszałek Sejmu w dniu 31 sierpnia 2015 roku skierowała poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych z druku sejmowego nr 3843 do Komisji Finansów Publicznych do pierwszego czytania. Przystępujemy do pierwszego czytania projektu ustawy.

Jako poseł reprezentujący wnioskodawców chciałabym przedstawić projekt.

Projekt ustawy został skierowany przez grupę posłów do Marszałka Sejmu w dniu 23 czerwca 2015 roku. Dotyczy zmian w ustawie o usługach płatniczych. Celem projektu jest zapewnienie odpowiedniego poziomu konkurencyjności pomiędzy systemami kart płatniczych, które działają w Polsce, poprzez czasowe zwolnienie trójstronnych systemów kart płatniczych, licencjonujących świadczenie usługi *acquiringu* bądź wydających instrumenty płatnicze oparte o karcie wraz z partnerem w ramach *co-brandingu* lub za pośrednictwem agenta, z obowiązków przewidzianych w rozdziale II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego. Rozporządzenie to stanowi...

Dzisiaj na rynku mamy do czynienia z czterostronnym wydawaniem kart płatniczych. Mamy dwa podmioty, które wydają karty. Pamiętacie państwo doskonale całą naszą dyskusję dotyczącą opłaty *interchange*, opłaty za stosowanie kart płatniczych. Stosowanie kart płatniczych było u nas jednym z najdroższych w Europie. Opłaty były dwukrotnie wyższe niż średnia europejska. W porównaniu do krajów, w których były najniższe opłaty, opłata w Polsce była nawet dziesięciokrotnie wyższa. Przetoczyła się bardzo duża dyskusja w sprawie opłat. Tematem tym zajmuje się również Parlament Europejski, zajmuje się Komisja Europejska.

O sprawie kartowych opłat *interchange* rozmawia się długo. Myślę, że tak jak w przypadku problemu związanego z *roamingiem* ostatecznie rozwiązanie to zostanie przyjęte jako jednolite rozwiązanie dla całej Unii Europejskiej.

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady pozwalają stosowanie trójstronnego modelu w krajach unijnych. Tam, w przypadku dwóch podmiotów, mamy do czynienia z czterostronnym wydawaniem kart płatniczych, tutaj mamy do czynienia z trójstronnym z zachowaniem jednej rzeczy, która jest wyjątkowa, czyli możliwości ustalania innych wysokości opłat, co zresztą projekt zawiera.

Czy jest to rozwiązanie stosowane w innych krajach?

Tak. Parlament Europejski i Rada wypowiedziały się. Kierunek przyjmowanych rozwiązań jest taki, żeby tego rodzaju karty, karty z wyższą opłatą *interchange*, z wyższą prowizją za ich stosowanie mieściły się w przedziale do 3% udziału w rynku. W tym przypadku w innych krajach europejskich stosowanie takich kart na rynku jest na poziomie nawet 6-7%.

Rozwiązanie, które proponujemy, jest rozwiązaniem epizodycznym, dlatego że wskazujemy termin zakończenia jego funkcjonowania. Dzisiaj wskazujemy w projekcie, że data ta jest ustalona na dzień 9 grudnia 2018 roku. W tym zakresie zachowujemy dwie rzeczy, o które tak naprawdę chodzi na rynku, a więc konkurencyjność, ale i możliwość wyboru takiej karty, która drożej kosztuje, to takie potoczne oświadczenie. W tym zakresie rozwiązanie to nie burzy dotychczasowych rozwiązań dotyczących konkurencyjności oraz naszej troski o opłaty. Jak się dzisiaj ocenia, taka możliwość dotyczy tylko dwóch podmiotów na rynku, czyli Diners Club Polska sp. z o.o. oraz American Express Services Europe Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce. Nie będzie to przymus. O karcie będzie mogła zdecydować osoba, która chce ją mieć. Rynek tak naprawdę będzie pod ochroną, dlatego że konkurencyjność będzie zachowana.

Teraz o projekcie.

Projekt był dyskutowany, pracował nad nim rząd. Są to rozwiązania przejęte, które były, rodziły się, kształtowały przy projektowaniu rozwiązań w Ministerstwie Finansów. Jest to moje wyjaśnienie jako posła reprezentującego wnioskodawców, żeby nikt nie próbował wskazywać jakiejś spiskowej teorii dotyczącej rodzenia się projektu.

Przeprowadzimy dyskusję. Znacznie łatwiej będzie nam ją przeprowadzić w ramach pierwszego czytania w Komisji niż na posiedzeniu plenarnym, dlatego że tutaj przeprowadzimy ją z udziałem wszystkich stron, które chciały uczestniczyć w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Intencją rządu i Ministerstwa Finansów było przygotowanie projektu.

Jeżeli będą pytania z państwa strony, proszę, żeby kierować je pod adresem obecnej na posiedzeniu pani minister Izabeli Leszczyny, która wraz ze swoim zespołem odpowie na wszystkie pytania.

Takie były powody. Tak proceduje Unia Europejska. Dozwała wprowadzenie takiego rozwiązania.

Przedstawiając projekt, prezentując projekt, chciałabym poprosić o pełną dyskusję w tej sprawie. W imieniu posłów, którzy podpisali się pod projektem, rekomenduję państwu prace nad nim tak, żebyśmy przygotowali sprawozdanie na posiedzenie plenarne, żeby projektem mógł zajmować się parlament, czyli Sejm i Senat.

Dziękuję bardzo.

W ten sposób zakończyłam prezentację projektu. W związku z tym jesteśmy na etapie pierwszego czytania. Pierwsze czytanie obejmuje również debatę w sprawie zasad ogólnych projektu ustawy, zadawanie pytań przez posłów, odpowiedzi przedstawicieli wnioskodawców.

W związku z powyższym otwieram debatę w sprawie zasad ogólnych projektu ustawy. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos?

Nie widzę.

Nie ma głosów w debacie ogólnej, nie ma pytań i odpowiedzi...

Pan poseł Marcin Świąćki.

Posel Marcin Świącicki (PO):

Pani przewodnicząca, ponieważ do projektu ustawy wpłynęło wiele rozmaitych uwag i od banków, i od różnych organizacji, i ze strony konsumentów, czy przedstawiciele owych organizacji, jeżeli są obecni, ewentualnie mogliby powiedzieć parę słów w tej sprawie?

Widzę, że uwagi te są całkowicie rozbieżne, są mocno za i są mocno przeciw. Chodzi po prostu o to, żebyśmy byli lepiej zorientowani w temacie. Po wprowadzeniu pani poseł pewne rzeczy są już jasne, ale ponieważ uwagi są aż tak rozbieżne, interesuje mnie to.

Po drugie, rozumiem, że jest w tej sprawie jakieś stanowisko Ministerstwa Finansów.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dobrze.

Szanowni państwo, jest jeszcze taka uwaga, że do projektu ustawy złożyliśmy autopoprawkę. Przepis stosuje się, jeżeli krajowe transakcje płatnicze, o których mowa, dokonywane są w ramach trójstronnego systemu kart płatniczych – mówiłam o dwóch podmiotach – i nie przekraczają 3% wartości wszystkich krajowych transakcji płatniczych.

Rzeczywiście, wpłynęły opinie.

Jest debata, dobrze. Po pierwsze, zanim udzielię głosu innym podmiotom, uprzejmie proszę państwa posłów, żebyśmy sobie wstępnie określili czas wystąpień. Jeżeli mogę prosić, proponuję prezentację około pięciominutową, gdyby podmioty, które są naszymi gośćmi, chciały przedstawić swoje opinie. Nie będziemy rygorystyczni, ale chodzi o to, żeby organizacyjnie spróbować przymierzyć się do procedowania. Udzielę głosu.

Czy ktoś z naszych gości chciałby zabrać głos?

Nie widzę.

Proszę, jeżeli w posiedzeniu biorą udział podmioty lobbingowe, po pierwsze, proszę o wpisywanie się na listę. Po drugie, dla poprawności sporządzenia protokołu proszę o przedstawianie się z imienia i nazwiska, ponieważ nie znamy wszystkich państwa albo w ogóle się nie znamy. Proszę o przedstawianie się osób, które zabierają głos oraz wskazanie instytucji, którą państwo reprezentujecie.

Uprzejmie proszę, udzielam głosu. Proszę mówić do mikrofonu. Proszę się przesiąść na miejsce, gdzie mikrofon będzie dostępny.

Dyrektor do spraw koordynacji projektów Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji Karol Stec:

Karol Stec, Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo!

Chciałbym wyrazić wiele wątpliwości wobec projektu, po pierwsze, wynikających z trybu szybkich prac nad projektem oraz, naszym zdaniem, pewnej wyrывkowej procedury zmiany ustawy o usługach płatniczych, obejmującej w zakresie przedmiotowym tylko i wyłącznie wyłączenie dla dwóch systemów trójstronnych, o czym pani przewodnicząca powiedziała jako sprawozdawca projektu.

Zwracamy uwagę, że tego typu wyłączenie na okres około trzech lat spowoduje naturalny ruch wszystkich podmiotów wydających, jak też systemów płatniczych. Tego typu zmiana, tego typu wyłączenie dla systemów nie może pozostać bez reakcji ze strony systemów czterostronnych, które są objęte, podkreślam, dwoma maksymalnymi progami opłaty *interchange*, czyli 0,2 dla kart debetowych i 0,3 dla kart kredytowych. Dlaczego mówię o 0,3? Dlatego, że jest rozróżnienie dotyczące kart, które mają oferować więcej. Tak więc karty kredytowe powiązane z linią kredytową bądź z produktem kredytowym już są objęte wyższym poziomem opłaty *interchange*. Wprowadzenie wyłączenia dla systemów trójstronnych, o których tutaj mowa, czyli Diners Club oraz American Express, oczywiście w kontekście wielkości całego rynku w tej chwili nie jest znaczące. Powoduje natomiast pewną niebezpieczną furtkę, z której mogą skorzystać banki poszukując alternatywy dla produktów kartowych, produktów płatniczych, które w chwili obecnej powszechnie są objęte opłatą 0,2 i 0,3.

Moim zdaniem, rynek tak naprawdę nie miał szansy zareagować na wprowadzone zmiany dotyczące maksymalnych opłat *interchange*. W związku z tym podejrzewamy, że w takich kategoriach i branżach jak: turystyka, hotelarstwo, gastronomia udział kart

systemów trójstronnych jest o wiele bardziej znaczący niż udział takich kart w całym rynku.

Nie możemy również pozytywnie ocenić zmiany, która spowoduje większe przechodzenie banków i wydawców kart płatniczych z systemów czterostronnych na systemy trójstronne. Naszym zdaniem spowoduje to ruch odwrotny od planowanego, który tak naprawdę leżał u podstaw zmian i wprowadzenia maksymalnych opłat *interchange*, czyli obniżenia owych opłat w celu zwiększenia konkurencyjności oraz budowania alternatywnych systemów, nowych systemów krajowych.

Pragnę również podkreślić, że nie wydaje mi się, żeby akceptant jak jest tutaj mówione, miał prawo wyboru. Oczywiście, że akceptant ma prawo wyboru w zakresie przyjmowanych instrumentów płatniczych, ale mówimy nie o nowych systemach płatniczych, dlatego że Diners Club oraz American Express nie są nowymi systemami. Są to globalni gracze od wielu lat znani na rynku polskim, oferujący produkty płatnicze o najwyższych opłatach. W związku z tym branża, o których mówiłem, po pierwsze, tak naprawdę nie mogą już zrezygnować z akceptowania owych kart płatniczych. Po drugie, nawet jeżeli któryś z nowych podmiotów z branży decyduje się na akceptację tego typu systemów, w negocjacjach z globalnym graczem lub jego przedstawicielem w zasadzie nie ma żadnych szans na zmianę swoich warunków z prostego powodu. Zwykle są to umowy o charakterze adhezji (albo akceptujesz, albo nie), nie ma takiej siły, żeby to zmienić w negocjacjach.

Chciałbym również podkreślić, że nasze stanowisko w zakresie negatywnej oceny projektu, jego skutków, braku organów nadzoru, kontroli przekroczenia lub nieprzekroczenia trzyprocentowego progu, konsekwencji przekroczenia przez systemy, jakieś procedury zmiany regulacji w kontekście przekroczenia podzielają również inne organizacje, które podpisały się pod apelem, który został skierowany również do Komisji. Są to organizacje przedsiębiorców zarówno z branży hotelarskiej, z branży związanej z liniami lotniczymi, z branż handlowych.

W związku z tym proszę Wysoką Komisję o rozważenie zaprzestania prac tudzież odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu, jako że, naszym zdaniem, skutki mogą być negatywne. W tej chwili są one trudne do oceny z punktu widzenia rozwoju obrotu bezgotówkowego.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję.

Chciałabym zapytać, czy pani minister na tym etapie chciałaby wyjaśnić?

Być może usystematyzowałoby to naszą dyskusję.

Bardzo proszę, pani minister Izabela Leszczyna.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Izabela Leszczyna:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przed wszystkim może najpierw odpowiem panu posłowi Marcinowi Święickiemu.

Pan poseł postawił tezę, że jest tak wiele rozbieżnych, różnych opinii. W ocenie Ministra Finansów wygląda to troszkę inaczej. Biuro Analiz Sejmowych zaopiniowało to pozytywnie. Narodowy Bank Polski zaopiniował projekt pozytywnie. Przedstawił kilka uwag, które w porozumieniu z Biurem Legislacyjnym uwzględniliśmy, dookreślając pewne kwestie, na które Narodowy Bank Polski zwrócił nam uwagę. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zaopiniował projekt pozytywnie. Krajowy Związek Banków Spółdzielczych zaopiniował pozytywnie.

Wątpliwości tożsame z tymi, o których mówił mój przedmówca, zgłosiła Federacja Konsumentów i Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego.

Wątpliwości te – mówił o tym także mój przedmówca – dotyczą przede wszystkim tego, że projekt poselski bardzo wybiórczo traktuje bardzo złożony problem, który jest przedmiotem rozporządzenia w sprawie opłat *interchange* w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę. Chciałabym bardzo wyraźnie podkreślić, że wczoraj rząd skierował do konsultacji zewnętrznych projekt pełnej implementacji (choć to złe słowo, bo rozporządzenie obowiązuje wprost) a więc dostosowania prawa

polskiego do tego, żeby rozporządzenie mogło funkcjonować w naszym porządku prawnym. W przedłożeniu rządowym jest także ten przepis, który dzisiaj jest przedmiotem pracy Komisji.

Dlaczego rządowi zależało na tym (jak już powiedziała pani przewodnicząca, stąd pojawił się projekt), żeby pojawił się projekt poselski, który dotyczy tylko tej jednej kwestii?

Otóż, wyjaśnienie jest bardzo proste i niezwykle ważne. Chodziło o to, żeby skorzystać z wyłączenia, z pewnej fakultatywności, na jaką rozporządzenie pozwala w art. 1 ust. 5, gdzie jest wyłączenie systemów trójstronnych (jest to najważniejsze) tylko wtedy, kiedy ich udział w rynku jest mniejszy niż 3%. Tymczasem w Polsce mamy duopol polegający na tym, że dwie wielkie firmy – Visa i MasterCard, czyli systemy czterostronne, mają prawie 99%. Mówimy więc o około 1% rynku. Powoływanie się zatem na zasady konkurencyjności i na to, że projekt idzie w przeciwnym kierunku niż rozporządzenie unijne jest po prostu nieprawdziwe. Gdyby tak było, to w rozporządzeniu nie byłoby możliwości fakultatywnego wprowadzenia wyższej opłaty *interchange*.

Przypomnę, że udział w rynku nie może być wyższy niż 3%. Jest to też wyłączenie czasowe, które będzie obowiązywało do dnia 9 grudnia 2018 roku.

Gdybyśmy korzystając z pomocy, uprzejmości i odpowiedzialności państwa posłów nie skorzystali z projektu poselskiego, nie moglibyśmy tego wprowadzić, ponieważ musimy to zrobić najpóźniej po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Rozporządzenie weszło w życie w dniu 8 czerwca – plus sześć miesięcy oznacza, że projekt, nad którym dzisiaj debatujemy, musi wejść w życie w grudniu. Biorąc pod uwagę koniec kadencji, terminarz wyborczy, inaczej nie da się tego zrobić.

Dlaczego jeszcze z punktu widzenia rządu jest to ważne?

W ocenie rządu naszym obowiązkiem jest wspieranie pojawiających się na polskim rynku lokalnych rozwiązań płatniczych. Jest to wyraz naszej troski o to, żeby rozwiązania dopiero powstające na polskim rynku płatniczym, które w początkowym okresie muszą korzystać z pewnych mechanizmów wspierających, w ogóle mogły się pojawić.

W Polsce trwa dyskusja o budowie krajowego systemu kartowego w ramach budowy polskiego standardu płatności. Są to pewne inicjatywy z określonymi preferencjami, ale na takie regulacje pozwala prawo Unii Europejskiej. Nie widzimy powodu, dlaczego nie mielibyśmy z nich skorzystać.

Przypomnę, że dany akceptant ma pełną dowolność co do akceptacji bądź nieakceptowania kart małych podmiotów. Oczywiście jest, że musi akceptować (karty) Visa i MasterCard. Jeżeli mamy trzydzieści sześć milionów sztuk takich kart w Polsce, to po to, żeby być na rynku każdy nawet najmniejszy sklepik musi je akceptować. Natomiast kar płatniczych, o których tutaj dzisiaj mówimy, jest kilkadziesiąt tysięcy. Porównując to z trzydziestoma sześcioma milionami porównujemy mrówkę ze słoniem.

Po to, żeby może w przyszłości powstał polski system, proszę Wysoką Komisję, wprowadźmy tę jedną zmianę, która będzie komplementarna z dużym projektem rządowym procedowanym przez przyszły Sejm i przez przyszły rząd.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę bardzo, udzielam głosu.

Pięć minut.

Wiceprezes Federacji Konsumentów Olesia Frączek:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, szanowni posłowie i posłanki!

Nazywam się Olesia Frączek. Jestem wiceprezesem Federacji Konsumentów. Jesteśmy tutaj we dwójkę wraz z koleżanką, panią Izabelą Dąbrowską-Antoniak, która jest dyrektorem...

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani prezes, przepraszam, że państwa nie przywitałam.

Wiceprezes Federacji Konsumentów Olesia Frączek:

Nie szkodzi.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przepraszam i witam państwa.

Wiceprezes Federacji Konsumentów Olesia Frączek:

Zapewne wielu z państwa zada pytanie, co tutaj robi Federacja Konsumentów?

Jeżeli u kogokolwiek pojawiło się takie pytanie, już opowiadam. Jako konsumenci jesteśmy płatnikami, korzystamy z kart. Jako Federacja Konsumentów naprawdę znamy problematykę tego, z czym się to wiąże. Jeszcze kilka lat temu mieliśmy znaczne liczby skarg. Konsumenci skarżyli się przede wszystkim na to, że sklepikarze nie chcą honorować płatności kartą. Wiemy, z czym się to wiązało. W wielu przypadkach, zwłaszcza przy zakupach o niskiej wartości, opłata interchange robiła transakcję nieopłacalną przede wszystkim dla sklepikarza. Nie muszę państwu przypominać, że po zmianie przepisów nastąpił wzrost liczby punktów, gdzie można dokonać płatności kartą, zmniejszyła się liczba skarg, zmniejszyła się również liczba zapytań ze strony dziennikarzy. Był to bardzo ważny problem.

Nie wiem, czy państwo wiecie, że akurat w tym momencie przeprowadzamy badanie dotyczące korzystania z płatności bezgotówkowych. Staramy się również uświadomić konsumentom, jak wygląda rynek płatności bezgotówkowych. Nie wiem, czy państwo wiecie, jakie kryteria, jeżeli chodzi o karty, są najważniejsze dla konsumentów.

Otóż, możemy państwu powiedzieć, że wstępnie z badań, które jeszcze nie zostały zakończone, wyraźnie widać, że są dwa kryteria, w oparciu o które konsumenci będą wybierać kartę, starają się wybierać kartę. Jest to cena i akceptowalność. Szanowni posłowie i posłanki mogą zadać sobie trud i sprawdzić, gdyż na stronach organizacji trójstronnych są narzędzia, które pozwalają ustalić, gdzie będę mogła zapłacić kartą w obrębie, powiedzmy, dziesięciu kilometrów, jeżeli taką kartą otrzymam. Proszę uwierzyć na słowo, że oprócz kilku stacji paliw i bankomatów raczej nie znajdziemy punktów handlowo-usługowych, gdzie możemy zrealizować płatność.

Jeżeli tak jest, z naszej strony powstaje uzasadnione pytanie: dlaczego regulacja ta jest procedowana w tak silny sposób i w takim tempie. Jeżeli jest realna szansa na to, że do konsumentów w bardzo dużej liczbie będą trafiać oferty bardzo drogie kart, jeżeli konsumenci nie będą mogli skorzystać z nich w tych miejscach, gdzie z reguły robią zakupy, o jakiej konkurencji możemy mówić? Jeżeli mówimy o konkurencji, należy wziąć pod uwagę to, że wszyscy przedsiębiorcy konkurują i mają takie same warunki. Czy będą takie same warunki?

Jednocześnie mamy pytanie: czy ktokolwiek z państwa w ramach prac nad omawianą zmianą zbadal skutki dla gospodarki, dla przedsiębiorców? Nas przede wszystkim interesują konsumenci. Co konsument będzie mógł zrobić z bardzo drogą kartą, z której de facto nie może korzystać w przewidziany do tego sposób?

Jeszcze jedna uwaga (jeżeli się mylimy, proszę o korektę) – według naszej wiedzy (a staraliśmy się zapoznać z informacjami na stronach państw członkowskich) z możliwości wyłączenia systemów trójstronnych nie skorzystał nikt w żadnym innym kraju. W Wielkiej Brytanii toczy się dyskusja z udziałem wszystkich uczestników rynku obrotu bezgotówkowego, czyli z udziałem konsumentów, z przedsiębiorców, podobnie jak odbywało się to przy regulacjach dotyczących obniżenia opłaty *interchange*.

Wobec tego, oczywiście, nasz wniosek jest o odrzucenie projektu poselskiego i rozpoczęcie dyskusji. Nie ukrywam, że wszystkim państwu będziemy chcieli przedstawić wyniki badań, żeby pokazać rolę i miejsce konsumenta w obrocie bezgotówkowym, którego nie powinno się nie doceniać.

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani prezes, teraz ja zabiorę głos po pani.

Jakoś nie widzieliśmy, jakoś przez tyle kadencji nie bombardowali państwo państwa posłów wysokimi opłatami *interchange*. To nie z inicjatywy państwa instytucji została podjęta praca nad poselskim projektem ustawy dotyczącej obniżenia opłat *interchange*. Jestem w parlamencie od 2001 roku.

Bardzo żałujemy, że do sekretariatu Komisji nie wpływały żadne, ale to żadne stanowiska instytucji, które miały chronić klientów.

Chciałabym powiedzieć, że przyjęta inicjatywa poselska, bardzo mocno dyskutowana, mocno krytykowana z dwóch powodów, dotyczyła wysokich opłat *interchange* w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej. I co? W przeszłości opłaty te były jeszcze wyższe. Od 2001 roku dopiero teraz, dopiero w tej kadencji posłowie je obniżyli.

Nie chcę prowadzić polemiki, chcę wypowiedzieć swoje zdanie.

Po drugie, mieliśmy skargi na dostępność honorowania kart przy transakcjach o niskich wysokościach. Poradziliśmy sobie z tym problemem. Pani poseł mówi, że jeszcze nie do końca. A zatem na rynku potrzeba też i to zmienić. Ile wprowadziliśmy dzięki rozwiązaniom poselskim? Ile pieniędzy pozostało w rękach przedsiębiorców, którzy korzystali z takiego rozwiązania dotyczącego zapłaty? Wstępnie liczona jest to kwota około dwóch miliardów złotych. Była to bardzo trudna decyzja.

Odniosę się teraz do obecnego projektu i do obecnej sytuacji.

Klient jest mądry. To on decyduje, z jakiego rodzaju karty będzie korzystał. To on decyduje. Nawet poza tą salą jest wiele osób, które lepiej znają przepis, wiedzą, jak go stosować. Akceptanci, wszystkie podmioty doskonale o tym wiedzą. My pokazujemy jedną rzecz, o czym mówiła pani minister. Na zmonopolizowanym rynku nie ma żadnej szansy, żeby powstał jakikolwiek inny polski system kartowy. A więc jest to szansa.

Z drugiej strony nikt nikomu nie mówi, że w systemie wydawania kart trójstronnych (dzisiaj mówimy o dwóch podmiotach), ktokolwiek państwa, klientów owych instytucji przymusza, jest to wolny wybór. Pokazaliśmy, że udział w rynku nie może przekroczyć 3%. Nasze pewnie wspólne pytanie (pani minister powiedziała o wyłączeniach) dotyczy mierzenia tego w systemach operacyjnych sprawozdawania albo też uzupełnienia, jak to robić i pokazywać?

Chciałabym, żeby pani minister odpowiedziała, jaki podmiot mierzy, w jakim okresie i jak można o tym rozmawiać.

Zdajemy sobie sprawę, że dzisiaj podjęliśmy pewnie ryzykowny temat. Dlaczego ryzykowny? Dlatego, że mówimy o wyższych opłatach na kawałku rynku. Pokazujemy, że na tym kawałku rynku może się dzisiaj pojawić konkurencyjny podmiot polski. Gdyby tak było, na pewno byłoby dobrze. Nie rozmawiamy, gdyż też bylibyście państwo przeciwni, gdybyśmy rozmawiali o kolejnym kroku dotyczącym obniżenia opłat do poziomu krajów, które mają najlepiej rozwinięty system kartowy. Tam opłata jest o połowę niższa.

W tej dyskusji zawarliśmy pewien kompromis. Tak to chcieliśmy traktować i tak traktujemy. Niczego nie narzucamy, nie wprowadzamy większej opłaty. Po pierwsze, dajemy wybór, dajemy możliwość rozwijania się innych podmiotów. Jeszcze do niedawna kiedy rozmawiało się z monopolistami, nie było żadnego wyboru. Wiercie mi państwo, naprawdę nie było żadnego wyboru. Dzisiaj pewnie nie ma wielkiego wyboru, ale rozmawia się zupełnie inaczej.

Pani minister, jest pytanie: gdzie monitorujemy? Pani prezes przedstawiła swoje stanowisko.

Gdyby pani minister mogła się do tego odnieść to, proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MF Izabela Leszczyna:

Pani przewodnicząca, rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 października 2014 roku w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu przekazywania informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu przez agentów rozliczeniowych, wydawców instrumentów płatniczych oraz wydawców pieniądza elektronicznego szczegółowo określa zasady sprawozdawczości.

Narodowy Bank Polski kwartalnie zna liczbę i wartość transakcji kartowych przy transakcjach krajowych. Niczego innego tutaj nie potrzebujemy. Dlatego wprowadzanie dodatkowych regulacji, dodatkowych instytucji jest zupełnie zbędne. Przepis jest jasny. Jest wprost wywiedziony z rozporządzenia.

Ktoś z państwa powiedział, że nie ma nadzoru. Mamy w tym kraju Komisję Nadzoru Finansowego, która sprawuje nadzór. Mamy centralny bank polski, który, jak powiedziałam, na mocy rozporządzenia, zbiera informacje, agreguje je. Jest to wystarczające.

Oczywiście, nie zamierzam tutaj polemizować. Miałam wrażenie, jakby pani prezes nie chciała usłyszeć tego, co powiedziałam. Może odniosę się tylko do jednej rzeczy. Jeżeli chodzi o inne kraje, jesteśmy na bieżąco w kontakcie z innymi krajami. W bardzo wielu krajach Unii Europejskiej trwa dyskusja. Dyskusja trwa w Wielkiej Brytanii, we Francji. Dlaczego teraz? Ponieważ rozporządzenie weszło w czerwcu. Czas jest do grudnia. Jesteśmy jednym z krajów, w którym odbywa się dyskusja.

Jeszcze jedna rzecz, którą chciałabym podkreślić. Przedłożenie poselskie wpisuje się w stanowisko, które rząd polski prezentował na forum Unii Europejskiej w trakcie prac nad rozporządzeniem. Strona polska już wtedy wносиła o zwolnienie z obowiązku przestrzegania przepisów rozporządzenia w stosunku do nowopowstałych krajowych systemów kartowych. Pamiętajmy, że w innych krajach Unii Europejskiej istnieją krajowe systemy, a w Polsce – nie. A więc dajmy naszemu krajowi szansę, żeby taki system powstał.

Jeżeli nie przyjmimy omawianego przepisu, jeżeli nie przyjmimy projektu, nigdy nie będzie na to szansy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę uprzejmie, chciałabym zapytać, kto jeszcze z państwa chciałby zabrać głos?

Mamy dwóch mówców, potem pan poseł. Czy pan poseł przed czy po?

Najpierw udzielię głosu panu posłowi a potem państwu.

Zamykam listę mówców. Dlatego pytałam, kto z państwa chciałby zabrać głos, cztery osoby.

Vice president public policy MasterCard Krystian Ochęcki:

Ja bardzo szybko.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Nie, nie, spokojnie.

Chciałabym poprosić o jeden głos z jednego podmiotu. Dobrze? Inne podmioty.

Pan poseł Jerzy Szmit, a potem – w kolejności.

Posel Jerzy Szmit (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo!

Skoro, jak przedstawia to pani minister, jest to istotny projekt, który dotyka bieżącej regulacji rynku, ale też może mieć daleko idące konsekwencje w przyszłości, a ponadto jest też stosunkowo krótki termin ewentualnego przyjęcia owych uregulowań, o czym jest mowa w rozporządzeniu, chciałabym zapytać, dlaczego stosowny projekt nie został przygotowany przez rząd, tylko jest to inicjatywa poselska?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani minister Izabela Leszczyna?

Sekretarz stanu w MF Izabela Leszczyna:

Panie pośle, być może to umknęło, ale mówiłam o tym, że rząd polski przygotował projekt, który pozwala obowiązywać rozporządzeniu w polskim porządku prawnym. Projekt ten kilka dni temu skierowaliśmy do konsultacji zewnętrznych. Jesteśmy tutaj w zgodzie z terminami i z czasem obowiązywania rozporządzenia.

Jeżeli chcemy, żeby ten jeden przepis, owa fakultatywność weszła w życie wcześniej, żeby zastosować to w polskim porządku prawnym, musimy zdążyć do dnia 6 grudnia.

Dlatego pozwoliliśmy sobie skorzystać z takiego sposobu legislacji prosząc państwa posłów o przyjęcie owego rozwiązania jako projektu poselskiego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę bardzo, oświadczył pan, że będzie krótko, zobaczymy.

Proszę uprzejmie.

Vice president public policy MasterCard Krystian Ochęcki:

Dzień dobry. Krystian Ochęcki, MasterCard.

Chciałabym nawiązać do pierwszych słów pani przewodniczącej, że projekt był szeroko konsultowany. Niestety, nie zostaliśmy zaproszeni do konsultacji. Dotychczas nie mieli-

śmy okazji wypowiedzieć się, nad czym ubolewamy. Uważamy, że jesteśmy podmiotem na rynku, który jest objęty dyskutowaną regulacją.

Jeżeli chodzi o projekt rządowy, pani poseł mówiła, że też był konsultowany. Właśnie został on przesłany do konsultacji, jak pani minister zauważyła, wczoraj. Nie mieliśmy więc okazji odnieść się do niego. Myślę, że nikt nie miał.

Wracając natomiast do liczb, zadaliśmy sobie trud policzenia tego. Wiemy, ile kosztuje akceptacja droższych systemów. Przy jednoprocentowym wzroście przez okres trzech lat mówimy w Polsce o kwocie dwudziestu czterech milionów euro, czyli stu jeden milionach złotych, przy trzyprocentowym wzroście jest to kwota trzysta trzy miliony złotych dla sektora akceptacji, który będzie musiał ponieść owe koszty. Jest więc pytanie do pani minister. Pani minister powiedziała, że jest to walka mrówki ze słoniem. Naszym zdaniem, to nie są mrówki, są to międzynarodowe systemy. American Express globalnie jest firmą większą niż Visa i MasterCard razem wzięte. W tym przypadku mrówkami, w naszej ocenie, są właśnie ci przedsiębiorcy, którzy będą musieli pokryć koszt sankcjonowania prawnie wyłączenia, które zamiast opierać się na zasadach wolnorynkowych będzie uregulowane przez regulatora.

Jeszcze raz mówię, że przede wszystkim bardzo ubolewamy nad tym, że nam również nie dano możliwości wypowiedzenia się tak jak dano taką możliwość beneficjentom projektu.

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Chciałabym zapytać, dlaczego państwo tak długo stosowali tak wysokie opłaty kartowe i z własnej woli nie podejmowali obniżek?

Dzisiaj mówicie państwo, ile to będzie kosztowało. Powiedziałam, wskazałam, że rozwiązaniem ustawowym w ciągu roku pozostawiliśmy w kieszeniach przedsiębiorców dwa miliardy złotych. Ze strony podmiotów, które państwo reprezentujecie, nie było inicjatyw. Dla porównania w innych krajach państwo sami jako podmioty mieli pokazane inne opłaty w euro, tutaj nie mieliśmy takich. Rozmawiamy uczciwie. Wtedy kiedy państwo mogli obniżyć, była różnica pomiędzy innymi krajami. W Polsce zbieraliście państwo duże pieniądze...

Vice president public policy MasterCard Krystian Ochęcki:

Obniżaliśmy też jeszcze przed...

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Mówimy o całym okresie.

Chciałabym powiedzieć, że z pozycji dwóch dużych podmiotów na rynku wynikało, że opłata była dwa razy wyższa niż średnia w Unii Europejskiej, w której państwo również jesteście podmiotami, które wydają karty. Było dwa razy więcej niż w innych krajach europejskich. W porównaniu do opłaty najniższej w Polsce było dziesięciokrotnie więcej. To nie był polski rynek. Na rynku polskim podmioty, które wydawały karty płatnicze, stosowały znacznie wyższe opłaty niż w innych krajach europejskich.

Tak dzisiaj wygląda rzeczywistość. Tak wygląda statystyka. Chyba zgodzimy się z tym.

Vice president public policy MasterCard Krystian Ochęcki:

Tak, oczywiście.

Chciałabym tylko powiedzieć, że obniżaliśmy opłaty jeszcze przed wejściem w życie stawki regulaminowej. Po prostu operowaliśmy na zasadach rynkowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Ile można było wziąć, tyle...

Pan poseł Jerzy Żyżyński, a potem następne osoby.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Dziękuję bardzo.

Chciałabym zapytać, jakie są perspektywy?

Rozumiem, że wysokie koszty wynikają ze stosunkowo małej skali. Trudno porównywać skalę w Polsce i w Unii Europejskiej, gdzie i pieniądza jest więcej w relacji do gospodarki, i większa jest obsługa. Ludzie mają więcej pieniędzy, więc częściej korzystają.

Pytanie jest takie...

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Ale u nas było drożej.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

U nas było drożej dlatego, że jest mała skala.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Nie, nie, jest to skala globalnej firmy w Europie.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Mała skala to, inaczej mówiąc, mała liczba transakcji. Jeżeli firma chce utrzymać pewien system z małej liczby transakcji, opłata za transakcję jednostkową musi być wyższa. Po prostu tak jest.

Podobnie było z telefonami komórkowymi. Jak się to rozrosło, to i opłaty, koszty się zmniejszyły.

Pytanie jest takie, czy jest mechanizm? Jakie są perspektywy obniżenia kosztów przy wzroście skali funkcjonowania systemu kartowego?

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Panie pośle, przeprowadziliśmy całą dyskusję. Element ten nie tego dotyczy, ale pani minister pewnie panu odpowie.

Były jeszcze trzy osoby.

Proszę bardzo, zgłaszał się pan na końcu. Proszę uprzejmie.

Analityk Związku Przedsiębiorców i Pracodawców Jakub Bińkowski:

Jakub Bińkowski, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo!

Chciałbym pokrótce zreferować zastrzeżenia, jakie Związek Przedsiębiorców i Pracodawców zgłosił do projektu.

Po pierwsze, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców stoi na stanowisko, że regulacja rynku w jakiejkolwiek formie, zwłaszcza w momencie, kiedy ustanawia się maksymalny pułap opłat za cokolwiek, ma sens pod jednym warunkiem, a mianowicie takim, że wszyscy gracze na rynku działają na tych samych zasadach, mają takie same prawa i obowiązują ich takie same reguły.

Projekt ustawy narusza tę zasadę, co czyni całą regulację bezzasadną, zwłaszcza w świetle celu rozporządzenia, którym jest globalne obniżenie stawek.

Ponadto w projekcie ustawy jest wskazane, że przepis ust. 1 stosuje się, jeżeli krajowe transakcje płatnicze, o których mowa, w ujęciu rocznym nie przekraczają 3% wartości wszystkich krajowych transakcji płatniczych. Pani minister wspominała tutaj o skali 1% czy też 2% w skali państwa. Tymczasem w stanowisku, które zostało opublikowane wczoraj (jest to stanowisko Związku Przedsiębiorców i Pracodawców i kilku innych organizacji, w tym Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, której przedstawiciel jest tutaj obecny) jest informacja, że w jednej ze spółek branży hotelarskiej, zrzeszonej w Izbie Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego, przychody zrealizowane z kart Diners Club i American Express stanowiły 11,8% wszystkich przychodów ogółem.

W związku z tym, o ile w skali Polski skala może nie być imponująca, o tyle są przedsiębiorstwa, zwłaszcza z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, który naturalnie jest w zakresie zainteresowania Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, w których przychody realizowane na podstawie owych kart są znacząco wyższe niż średnia dla Polski.

Ponadto należy tutaj zwrócić uwagę na fakt, że sytuacja, w której dwa podmioty w państwie są wyłączone spod regulacji, otwiera furtkę, zwłaszcza wtedy kiedy jest to rozwiązanie korzystne także dla banków, dla których oczywiście korzystanie z takich kart będzie korzystniejsze.

Przy okazji, jak podejrzewam, są one jednymi z potężniejszych podmiotów w polskiej gospodarce. Rodzi to sytuację, w której sektor małych i średnich przedsiębiorstw może zostać pozostawiony bez wyboru albo z bardzo ograniczoną możliwością wyboru co do kart.

Dodatkowe skutki. Wcześniej wprowadzono maksymalny pułap opłaty *interchange* w wysokości 0,5%. Według naszych informacji spowodowało to, że do końca roku 2014, w którym regulacja ta została wprowadzona, opłaty ogółem za prowadzenie konta i korzystanie z karty wzrosły średnio dla klientów indywidualnych o około 7%, a dla klientów biznesowych o około 30%. W związku z tym umożliwienie w tym momencie powstania sytuacji, w której może być wywoływana presja na różne podmioty gospodarcze, w tym sektor małych i średnich przedsiębiorstw, do korzystania z droższych kart, co jest możliwe, zwłaszcza że jeden z dwóch podmiotów wyłączonych spod mocy ustawy dysponuje w tej chwili największym systemem lojalnościowym w Polsce, a więc ma możliwości techniczne wpuszczenia na rynek bardzo dużej liczby drogich kart w krótkim czasie, może doprowadzić do tego, że generalnie dla dużej części przedsiębiorstw koszty korzystania z systemu bezgotówkowego wzrosną zamiast spaść.

Dlatego, jak wspomniałem na wstępie, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców jest przeciwny i zgłasza negatywne stanowisko w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otrzymałam stanowiska.

Chciałabym poprosić, żeby wystąpienia wносиły coś nowego do dyskusji.

Jeszcze dwie osoby, proszę uprzejmie.

Prawnik w Polskiej Izby Paliw Płynnych Maksymilian Graś:

Maksymilian Graś, Polska Izba Paliw Płynnych, dzień dobry, witam panią przewodniczącą. Dziękuję za udzielenie głosu.

Wysoka Komisjo, szanowni posłowie, szanowne posłanki!

W szczególności chciałbym zwrócić uwagę państwa na problem, z jakim będzie musiała zmierzyć się branża paliwowa, która funkcjonuje w oparciu o bardzo niskie marże, zwłaszcza kiedy mówimy o stacjach paliw. Według aktualnych analiz, prowadzonych przez Polską Izbę Paliw Płynnych, marża nie przekracza 2%. A więc marże, które należałoby przekazywać do American Express lub Diners Club, które w tym momencie sięgają 2,5%, a nawet 3,3% w zależności od karty, właściwie są niemożliwe do zrealizowania. Konsekwencją tej sytuacji może być wycofanie się branży paliwowej z akceptowania kart. W dalszej kolejności dojdzie do rozdźwięku na rynku, kiedy znowu pojawią się wyłączenia związane z tym, że dane karty nie są akceptowane. Myślę, że branża paliwowa nie jest jedyną branżą, która pracuje na niskich marżach sięgających progu 2-2,5%.

Wobec tego wprowadzenie podobnych wyłączeń oceniamy w bardzo negatywny sposób.

Ponadto, jeżeli mówimy tylko o dwóch podmiotach, które chciałyby zaistnieć, trzeba też pamiętać, że są to podmioty, które nie są słabe, które mają za sobą potężną siłę międzynarodowych korporacji a więc mogą sobie pozwolić na to, żeby – chcąc wejść na polski rynek w większym zakresie – dodatkowo wzmacniać swoją pozycję poprzez własne środki, a nie poprzez środki pochodzące od konsumentów i przedsiębiorców, którzy będą musieli wyasygnować marże na ich rzecz.

Z tego też względu prosimy o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu.

Nadmienię także, że Polska Izba Paliw Płynnych również nie była uwzględniana w trakcie konsultacji. Projekt nowelizacji pojawił się wczoraj, jeszcze nie mieliśmy możliwości odnieść się do niego, co jednak zapewne uczynimy. Zwracam tylko uwagę, że termin jest bardzo krótki, gdyż zaledwie do dnia 14 września. Chciałbym także powiedzieć, zarówno jako sama Polska Izba Paliw Płynnych, jak też w ramach współpracy z Fundacją Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego, poświęciliśmy na to bardzo dużo czasu. Mamy nadzieję, że czas, który zakończył się obniżeniem dopuszczalnych stawek *interchange*, nie zostanie zaprzepaszczone poprzez otwarcie drzwi i dopuszczenie do rynku dodatkowych podmiotów w tym momencie na zupełnie nierynkowych zasadach.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

I ostatni głos, proszę bardzo.

Prezes Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego Robert Łaniewski:

Robert Łaniewski, Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowna pani minister, szanowni państwo!

Wydaje mi się, że na samym początku warto państwu jako Komisji podziękować za debatę, która przetoczyła się przez ostatnie dwa lata w tych pomieszczeniach. Dzięki tej debacie, opcjom różnych partii mieliśmy szansę przekonać się, że cel, który wówczas podjęliśmy, był szczytny. Dążyliśmy do tego, żeby ceny za akceptację elektronicznych instrumentów płatniczych były niskie, akceptowalne przez akceptantów, czyli przez te podmioty na rynku, które finalnie udostępniają możliwość zapłaty nowoczesnym elektronicznym instrumentem płatniczym, jakim jest karta. A więc serdeczne podziękowania dla państwa.

Chciałbym natomiast systemowo odnieść się do kilku tez, do kilku argumentów.

Konkurencja. Oczywiście, jesteśmy zdania, że konkurencja jest bardzo pożądana w każdej sferze działalności gospodarczej. W tym przypadku mamy do czynienia z sytuacją, kiedy akceptanci chcą przyjmować wszystkie instrumenty płatnicze, które mają te same cechy (z punktu widzenia konsumenta jest to karta, która niczym się nie różni od karty systemów czterostronnych), ale po tej samej cenie. My, „merczanci” chcemy masowo akceptować te same instrumenty płatnicze, żeby stwarzać coraz więcej dogodnych form płatności dla klienta.

Jeżeli mówimy o konkurencji i o systemie lokalnym, oczywiście tak, tylko, drodzy państwo, miejmy na uwadze to, że od zwiększającej się liczby systemów płatności nie urośnie w Polsce rynek obrotu bezgotówkowego. Głównymi determinantami są tu liczba akceptantów przyjmujących płatności kartowe, liczba konsumentów użytkowników kart płatniczych, a w końcu ich transakcyjność, czyli bardzo częste używanie kart. Powinniśmy dążyć do tego, żeby niechlubny wskaźnik 15% transakcji detalicznych wykonywanych za pomocą kart zwiększyć przynajmniej do średniej unijnej wynoszącej 40%, nie mówiąc już o krajach skandynawskich, gdzie jest powyżej 90%.

Dzisiaj nie mamy szczegółowych danych, jak inicjatywa poselska w przyszłości będzie oddziaływać na polski rynek. Na pewno dzisiaj mamy taką sytuację, że dostawcy, czyli strona podaźowa optuje za tym, żeby otrzymać podobne trzyletnie zwolnienie. Zastanawiam się tylko, co będzie po trzech latach. Czy jest to czas na przebudowanie modelu biznesowego? Nie wiem. Dzisiaj trudno jest odpowiedzieć na to pytanie.

Ostatni wątek. Dzisiaj mamy ogłoszoną w dniu wczorajszym przez Ministerstwo Finansów propozycję projektu, w cudzysłowie, „implementacji” rozporządzenia unijnego. Jest tam możliwość, po pierwsze, całościowej debaty, co podnieśliśmy w naszym stanowisku przesłanym wczoraj wieczorem do państwa, do Komisji. Przedstawiliśmy, że komplementarność debaty jest pożądana. W przyszłości będzie taka możliwość. Nie jest tak, że jeżeli do dnia 10 grudnia nie uczynimy tego, nie będzie takiej możliwości. Przepisy dopuszczają to. Myślę, że jeżeli debata będzie miała charakter całościowy, będzie debatą o dużo większej jakości.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Czy pani minister chciałaby zabrać głos?

Sekretarz stanu w MF Izabela Leszczyna:

Tak..

Postaram się bardzo krótko, pani przewodnicząca

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MF Izabela Leszczyna:

Oczywiście, pan profesor Żyżyński miał rację mówiąc, że skala determinuje cenę. Dlatego też w momencie przekroczenia 3% udziału w rynku przestaje obowiązywać wyłączenie. Naprawdę działa tutaj ekonomia.

Może nie będę się odnosiła do problemów branży paliwowej, dlatego że naprawdę trudno w nie uwierzyć przy obecnych cenach ropy oraz cenie, jaką płacimy za benzynę na stacji benzynowej. Może tylko przypomnę panu, że – tak naprawdę – branża może negocjować z podmiotem opłatę *interchange*. Jeżeli będzie ona dla państwa niesatysfakcjonująca, po prostu nie będziecie akceptować określonych kart, zostanie wam trzydzieści sześć milionów innych użytkowników. Myślę, że dacie sobie państwo radę.

Szczerze mówiąc z przykrością słuchałam państwa wypowiedzi, dla mnie wniosek jest jeden: wielcy chcą zabić małych i nie pozwolić im funkcjonować na rynku.

Zapytał pan o rok 2018 i co dalej. Wyłączenie przestaje obowiązywać. Komisja Europejska zwracała także uwagę na to, że taki czas może być potrzebny bardzo małym, niszowym podmiotom na zmianę swojego modelu biznesowego. Naprawdę dajmy wszystkim szansę. Pojawiał się tutaj przykład hotelu, który w swoim obrocie ma więcej płatności za pomocą kart Diners Club bądź American Express. Trudno odnieść się do tak sformułowanej informacji. Moglibyśmy coś powiedzieć na ten temat tylko wtedy, gdybyśmy wiedzieli, ile, jaka część z owych płatności była dokonywana kartami biznesowymi, które w ogóle są wyłączone spod rozporządzenia, jaka część była dokonywana kartami transgranicznymi. Wyłączenie, które chcemy zastosować, do takich kart nie jest stosowane. Wartość wszystkich transakcji, gotówkowych, bezgotówkowych, a także wypłat z bankomatów zrealizowanych w czwartym kwartale 2014 roku kartami American Express stanowiła, uwaga, 0,018% wartości wszystkich krajowych transakcji bezgotówkowych, a w przypadku kart Diners Club było to 0,27%.

Proszę państwa, mówimy o takiej skali, mówimy o tak niszowych produktach.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Szkoda, że nie porozmawialiśmy o cenach i marży na stacjach benzynowych.

Na wszystkie pytania zostały udzielone odpowiedzi. Wszyscy nasi goście mieli możliwość uczestniczyć w debacie w sprawie zasad ogólnych projektu ustawy.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Proponuję przystąpić do rozpatrzenia projektu ustawy.

Proszę uprzejmie, pan poseł Żyżyński.

Posel Jerzy Żyżyński (PiS):

Pani przewodnicząca, mam wniosek formalny.

Proponuję, żeby w związku z licznymi pytaniami i problemami skierować to do podkomisji do spraw instytucji finansowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Panie pośle, mówiłam, że projekt będziemy rozpatrywać, nie będziemy go kierować, tylko będziemy procedować, jest to rozpatrzenie.

Chciałabym powiedzieć, że jest kworum a projekt jest mały. Jest to projekt, nad którym przeprowadzono pełną debatę.

Jeżeli pan chce, przegłosujemy pański wniosek, proszę bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku pana posła Żyżyńskiego?

Jestem za pracą w Komisji...

Kto jest przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Poproszę o wynik.

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

6 głosów za, 13 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Rozstrzygnęliśmy o sposobie pracy.

Proszę państwa o przybywanie na posiedzenia od początku. Kiedy prezentujemy projekt, jest pierwsza część dyskusji. Jeżeli przybywanie państwo na posiedzenie w innej części, powracamy do tych samych spraw.

Teraz poproszę Biuro Legislacyjne o pomoc. Jest autopoprawka do projektu. Poproszę o opinię, w jakiej formule powinniśmy procedować. Potem będziemy rozpatrywać poszczególne zapisy projektu.

Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu Jacek Markiewicz:

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca, szanowni państwo!

Oczywiście, tak. Projekt powinien być rozpatrywany łącznie z autopoprawką. Przygotowaliśmy to w formie tekstu jednolitego. Tak naprawdę autopoprawka sprowadza się tylko do usunięcia w ust. 3 słowa „nie”. Obecnie ust. 3 brzmi w ten sposób „Przepis ust. 1 stosuje się, jeżeli krajowe transakcje płatnicze...”

Uniknięto podwójnego przeczenia. Tak naprawdę tylko temu służyła autopoprawka.

Należy pracować nad tekstem, który przedstawiliśmy państwu w formie tekstu jednolitego łącznie z autopoprawką.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dobrze, dziękuję.

Czy są uwagi państwa posłów do tytułu ustawy?

Wersja, o której mówił pan mecenas, została doręczona państwu posłom.

Do tytułu ustawy nie ma uwag.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tytułu ustawy? Nie widzę. Tytuł został przyjęty.

Art. 1 z uwagą, o której mówił pan mecenas.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia?

Proszę bardzo, pan mecenas.

Legislator Jacek Markiewicz:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Na początku odniosę się do zmiany nr 1.

W naszej ocenie zmiana nr 1 jest zbędna. Nie ma potrzeby nadawania nowego brzmienia tytułowi działu „Przepisy przejściowe, epizodyczne i końcowe”. Tytuł działu XI „Przepisy przejściowe i końcowe” powinien pozostać w ustawie niezmienny. Jest to zgodne z Zasadami techniki prawodawczej, zmiana ta jest po prostu zbędna.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Czy w tym wypadku musimy przejąć poprawkę czy jest ona czysto legislacyjna?

Legislator Jacek Markiewicz:

Absolutnie jest to czysta legislacja.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Z uwagą Biura Legislacyjnego dotyczącą wykreślenia zmiany nr 1 odnoszącej się do tytułu działu XI chciałabym poddać pod głosowanie art. 1 wraz z upoważnieniem Biura Legislacyjnego...

Uwaga do ust. 2, proszę.

Legislator Jacek Markiewicz:

Jeżeli można, powiem tak: to też jest czysta legislacja. W naszej ocenie przepisy ust. 2 i 3 z autopoprawką można połączyć.

Może przeczytam, w jaki sposób, w jakiej formie?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę.

Legislator Jacek Markiewicz:

Jeżeli rząd zgodzi się na takie brzmienie, jeżeli nie będzie sprzeciwu państwa posłów, legislacyjnie ust. 2 i 3 można połączyć w jedną całość.

Odczytam jego brzmienie.

Połączone ust. 2 i 3 brzmiałyby w następujący sposób: „Przepis ust. 1 stosuje się w odniesieniu do krajowych transakcji płatniczych w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli transakcje dokonywane w ramach trójstronnego systemu kart płatniczych, o którym mowa w ust. 1, nie przekraczają w ujęciu rocznym 3% wartości wszystkich krajowych transakcji płatniczych w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia”.

Taki zapis będzie jasno precyzował, że chodzi o transakcje kartą z pominięciem, wyłączeniem transakcji transgranicznych. W naszej opinii wpływa to na lepszą czytelność przepisu, a jednocześnie unikamy niefortunnego, niejako piętrowego odesłania z ust. 3 do ust. 2 i jeszcze raz do ust. 1.

Jeżeli można, proponujemy ust. 2 w takim brzmieniu.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Stanowisko rządu?

Sekretarz stanu w MF Izabela Leszczyna:

Bardzo dziękuję Biuru Legislacyjnemu za zmianę.

Zgadzamy się z nią.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Wobec tego chciałabym poddać pod głosowanie przyjęcie przez Komisję art. 1 z wykreśleniem zmiany nr 1 i połączeniem dotychczasowych ust. 2 i 3, jak wskazywał to pan mecenas.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia przez Komisję art. 1 w takiej wersji?

Nie ma, art. 1 został przyjęty.

Art. 2, czy jest sprzeciw wobec przyjęcia art. 2?

Nie widzę, art. 2 został przyjęty.

Na zakończenie całość projektu wraz z przyjętymi poprawkami.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia całości projektu razem z przyjętymi poprawkami legislacyjnymi? Głosujemy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem?

Jeszcze jeden głos w drzwiach...

Kto jest przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję bardzo, poproszę o wynik.

Sekretarz Komisji Anna Woźniak:

15 głosów za, 0 przeciw, 5 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Rekomendacja dla całego projektu jest pozytywna. W związku z tym stwierdzam, że projekt ustawy został przyjęty przez Komisję.

Komisja musi wybrać posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu Sejmu.

Pan przewodniczący Paweł Arndt.

Poseł Paweł Arndt (PO):

Proponuję, żeby posłem sprawozdawcą była pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska, która reprezentowała wnioskodawców w pracach nad ustawą.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy są inne propozycje?

Nie widzę.

Czy jest sprzeciw wobec zgłoszonej propozycji?

Nie widzę.

Dziękuję bardzo.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia.

Zamykam posiedzenie Komisji.

Dziękuję za udział w posiedzeniu Komisji państwu posłom, naszym gościom, pani minister i towarzyszącemu pani zespołowi.

Jeszcze raz informuję, że zamykam posiedzenie Komisji.

Protokół z załączonym pełnym zapisem przebiegu posiedzenia będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.

Dziękuję bardzo.